

Na koniec zobaczyliśmy unikatowy na terenie Wielkopolski fragment muszli świętoja-kobińskiej. Podobną odkryto na piersi pielgrzyma, pochowanego w XI w. na Ostrowie Led-nickim. Znaleźisko to potwierdza, że także z Poznania (lub via Wyspę nad Wartą) wyprawia-no się do grobu św. Jakuba w Hiszpanii.

Sesję zakończył ks. dr Hedeszyński, który podziękował Referentom, całej ekipie badaw-czej i gościom za udział w spotkaniu i życzył dalszych sukcesów wykopaliskowych, tak istotnych dla początków państwa i chrześcijaństwa nie tylko na Ostrowie Tumskim, ale na ziemiach polskich.

LESZEK WILCZYŃSKI

ARCHIWUM ARCHIDIECEZJALNE W POZNANIU W LATACH 2000-2001

Największym wydarzeniem w ostatnich latach działalności naszej instytucji były na pewno obchody 75-lecia istnienia Archiwum Archidiecezjalnego w Poznaniu. Na zorganizo-wanej z tej okazji konferencji – w dniu 23 listopada 2000 r. – przygotowanej przez ks. dr. K. Lutyńskiego, wygłoszono cztery referaty. Wśród referentów był ks. dr Leszek Wilczyński, który zaprezentował podsumowanie ostatniego ćwierćwiecza pracy Archiwum.

STAN PERSONALNY

W okresie sprawozdawczym kontynuowana była praca całego zespołu. W jego skład wchodziło ośmiu pracowników etatowych:

ks. dr Konrad Lutyński – dyrektor

ks. dr Leszek Wilczyński – archiwista

mgr Agnieszka Dzikowska – do 30 XI 2000 a od 1 XII 2000 mgr Magdalena Kadziszew-ska – archiwistki

mgr Ewa Tyniecka – opracowanie zbiorów mikrofilmowych

Bogusława Mruk – wpisywanie danych metrykalnych w pracowni komputerowej

Sławomir Leszczyński – introligator i konserwator papieru

br. Piotr Jasiński – magazynier, który zastąpił zmarłego w roku 2000 brata Kazimierza Ścibka, oddanego całym sercem swej pracy

Alicja Młot – sprzątanie

W ramach zleceń w Archiwum są zatrudnieni pracownicy pozaetatowi:

mgr Elżbieta Szymił – opracowanie zbiorów bibliotecznych

mgr Sabina Kasprzycka-Wróbel – katalogowanie nowych wydawnictw

Gabriela Rutkowska – wpisywanie danych metrykalnych w pracowni komputerowej

s. mgr Teresa Florczak do roku 2000 – opracowanie zbiorów archiwalnych

GROMADZENIE ZBIORÓW

Archiwum Archidiecezjalne ciągle powiększa swoje zbiory, przyjmując nowe nabytki – zarówno archiwalne jak i biblioteczne od instytucji kościelnych i parafii – a także drogą spuścizny i darowizn.

Lata	Kwerendy metrykalne krajowe	Kwerendy metrykalne zagraniczne	Kwerendy archiwalne krajowe	Kwerendy archiwalne zagraniczne	Korespondencja ogólna
2000	174 + 5*	50 + 6*	16 + 2*	3 + 2*	19 + 1*
2001	228 + 11*	42 + 10*	20 + 7*	2 + 1*	29 + 5*
Razem	402 + 16*	92 + 16*	36 + 9*	5 + 3*	48 + 6*

* załatwiane pocztą e-mail

KONFERENCJE NAUKOWE

Jak wspomniano na wstępie w roku 2000 minęło 75 lat istnienia Archiwum Archidiecezjalnego w Poznaniu, jednej z najstarszych tego typu instytucji w kraju. W dniu 23 listopada 2000 r. przygotowało z tej okazji konferencję naukową, która stanowiła podsumowanie kolejnego ćwierćwiecza pracy naszej instytucji (głównym organizatorem tego przedsięwzięcia było Archiwum, przy współudziale Zakładu Historii Kościoła Wydziału Teologicznego UAM). Wygłoszone referaty, a także ożywiona dyskusja przyniosły wiele przemyśleń o teorii, praktyce pracy archiwalnej oraz roli tych instytucji w życiu Kościoła i społeczeństwa polskiego. Towarzyszące konferencji spotkania towarzyskie przyczyniły się do integracji środowiska naukowego. Szczegółowe sprawozdanie z konferencji ukazało się w numerze 11 „Poznańskich Studiów Teologicznych”. Inną formą działalności było zorganizowanie przez Archiwum Archidiecezjalne i Sekcję Historyczną Komisji Teologicznej PTPN konferencji naukowej (w dniu 7 XII 2001 r.) poświęconej wynikom badań archeologicznych na Ostrowie Tumskim w Poznaniu w latach 1999-2001.

INNE INICJATYWY

Archiwum Archidiecezjalne użycza swych pomieszczeń Sekcji Historyczno-Prawnej Komisji Teologicznej PTPN, które tutaj odbywa swe posiedzenia i współdziała w organizowaniu konferencji, sympozjów i sesji naukowych. Konferencje gromadzą nie tylko historyków poznańskich, a ich tematyka obejmuje szeroki wachlarz zagadnień związanych z historią Kościoła i kultury w Polsce.

Najczęściej każdej, organizowanej przez Archiwum Archidiecezjalne lub współorganizowanej przez nas konferencji naukowej, towarzyszyły okolicznościowe ekspozycje. Ponadto przygotowano także prezentacje zbiorów i cymeliów z okazji rocznic, spotkań i sympozjów.

Najczęściej były to wystawy profilowane organizowane dla celów popularyzacyjno-naukowo-dydaktycznych, przeznaczone głównie dla studentów archiwistyki, historii sztuki, archeologii, filologii klasycznej czy muzykologii.

Archiwum Archidiecezjalne w Poznaniu, podobnie jak wiele instytucji naukowych czy kulturalnych w Polsce, boryka się z trudnościami finansowymi. Aby zrównoważyć budżet wydajemy co roku dwustronny, ścienny kalendarz katolicki w nakładzie 30 tys. egzemplarzy. Pierwszy kalendarz ukazał się w roku 1988 pt. *Rok Maryjny*. Pomysł niezapomnianego ks. prof. Mariana Banaszaka kontynuujemy do dziś. W roku 2000 „tematem” kalendarza było milenium pierwszej polskiej metropolii. Od następnego roku zainicjowaliśmy cykl maryjnych

sanktuariów w Wielkopolsce: 2001 – bazylika w Gostyniu (z cudownym obrazem Matki Bożej Róży Duchownej), 2002 – kościół w Lubaszu (z obrazem Matki Bożej Królowej Rodzin). Na zakończenie wspomnieć należy o odnowieniu wszystkich pomieszczeń w Archiwum Archidiecejalnym. Wykonano podwieszenie sufitów (w celu ich wyrównania) i zainstalowano na nich oświetlenie halogenowe, na podłodze położono wykładzinę dywanową i pomalowano ściany. Remont zdołano ukończyć przed jubileuszem 75-lecia. Dzięki temu pracujemy w lepszych warunkach, choć nadal pozostaje nierozwiązany problem ciasnoty pomieszczeń i – nawet niewielkich – przestrzeni ekspozycyjnych dla potrzeb dydaktycznych (prezentacje, prelekcje, wystawy) oraz działalności statutowej Archiwum.

LESZEK WILCZYŃSKI

SAPIENTIS EST ORDINARE. SESJA POŚWIĘCONA KS. PROFESOROWI LUDWIKOWI WCIÓRCE W PIERWSZĄ ROCZNICĘ ŚMIERCI.

Dnia 3 grudnia 2001 roku w auli Wydziału Teologicznego UAM w Poznaniu odbyła się sesja zatytułowana *Sapientis est Ordinare*, a poświęcona Księdzu Profesorowi Ludwikowi Wciórce w pierwszą rocznicę śmierci. Sesję zorganizował Zakład Filozofii Chrześcijańskiej tegoż wydziału. W czasie sesji zaprezentowano również Księgę Pamiątkową poświęconą księdzu profesorowi Ludwikowi Wciórce. Spotkanie mimo, że stosunkowo krótkie, bo rozpoczęte o godzinie 15. 30, zawierało w sobie wiele treści dotyczącej wspomnianej osoby. Ponieważ ś.p. Ks. Profesor należał do naukowców pasjonujących się uprawianą dziedziną, a co ważniejsze był również wspaniałym człowiekiem, nie dziwi, że obie te charakterystyki przeplatały się w wystąpieniach prelegentów. Wątki istic wspomnieniowe, wręcz anegdotyczne łączyły się harmonijnie z naukowymi. Po wprowadzeniu ks. dr Adama Adamskiego, sesję otworzył prodziekan WT ks. Adam Przybecki. Następnie głos zabrał biskup prof. Marek Jędraszewski przedstawiając życie i twórczość ks. Wciórki. Wystąpienie ks. biskupa nosiło tytuł: *Sapientis est ordinare – Ksiądz Profesor Ludwik Wciórka (1928-2000)*. Prelegent przedstawił nam zwięzłą historię życia Ks. Profesora, Prałata Jego Świątobliwości, Kanonika Honorowego Kapituły Katedralnej Poznańskiej. Urodzony, w Lesznie dnia 22 maja 1928 roku jako piąte dziecko Ludwika i Marii z domu Helińskiej, późniejszy kapłan i filozof nie miał łatwego okresu najwcześniejszej młodości. Przypadło ono bowiem na okres okupacji. Prelegent przypomniał o trudnościach jaki stwarzał okupant dla funkcjonowania kultu chrześcijańskiego. Mimo zamkniętych kościołów, i dalekich pielgrzymek do tych nielicznych otwartych, w młodym Ludwiku Wciórce dojrzało powołanie kapłańskie. Zanim jednak w 1948 roku złożył podanie do Arcybiskupiego Seminarium Duchownego w Gnieźnie, podanie w którym tak m.in. pisał: *Jedynym motywem, który skłania mnie do tego kroku, jest chęć służenia Bogu i całkowitego oddania się Jemu*, musiał dokończyć przerwana wybuchem wojny edukację. Ten trudny czas kształtował charakter późniejszego Profesora. Przyjęte w dniu 27 maja 1954 z rąk księdza biskupa Franciszka Jedwabskiego święcenia kapłańskie potwierdziły wybór powołania i słuszność podjętego mozołu. Przytoczona przez prelegenta opinia ks. prałata Alekszego Wietrzykowskiego świadczy nie tylko o intuicji rektora seminarium, ale także o ciągłości rozwoju ks. Wciórki: *Jest bardzo solidnie uzdolniony i również pilny. Ma słuszne ambicje, aby pogłębić w przyszłości swoje kapłańskie*